

Fokus på slutforbrug modarbejder energibesparelser i Hjørring

Selvom et fjernkølingsprojekt i Hjørring udnytter ren spildvarme fra affaldsforbrænding regnes det ikke for en energibesparelse. Alternativet var at bruge el til køling.

ENERGIBESPARELSER

Af journalist Flemming Linnebjerg Rasmussen, Dansk Fjernvarme

En omfattende satsning på energibesparelser er et af de centrale virkemidler, når det gælder indsatsen mod klimaforandringer.

Men det er ikke altid, at reglerne for, hvad der regnes for en energibesparelse, giver mening i forhold til virkeligheden. Lovgivningen tager nemlig kun højde for, hvad der foregår ude hos slutforbrugeren, og derfor bliver en energibesparelse pludselig regnet for et merforbrug. Det viser et konkret eksempel fra Hjørring.

Energibesparelse 1

I Hjørring åbnede storcenteret, Metropol, for kunderne lige omkring påsketid. Det store byggeri, der blandt andet også huser SKAT's nye nordjyske hovedsæde, var særlig interessant ud fra et energimæssigt synspunkt, fordi Hjørring Varmeforsyning netop til dette storcenter havde bygget Danmarks første fuldskala fjernkølingsanlæg.

Set med miljøbriller er det bedste ved det hele, at anlægget drives ved hjælp af overskudsvarme fra Hjørrings affaldsforbrændingsanlæg. Det drejer sig vel at mærke om overskudsvarme, der ikke kan udnyttes i de varme sommermåneder, hvor der er mest brug for køling i storcenteret. Normalt skal den varme køles bort via elektrisk drevne køletårne, men i Hjørring anvendes den nu til at drive en såkaldt absorptionskølemaskine, der kan omdanne varme til kulde. Et elforbrug til at drive køletårnene på

Hjørring Varmeforsyning har bygget et fjernkølingsanlæg i den grå bygning til venstre, lige ved en varmecentral. Den forsyner storcenteret, Metropol, den hvide bygning lige på den anden side af vejen, med køling baseret på overskudsvarme. Dermed spares el - bare ikke når det skal gøres op efter reglerne om energibesparelser. Foto: Flemming L. Rasmussen.

affaldsforbrændingen er derfor sparet, og samtidig er varmen udnyttet.

Energibesparelse 2

Så langt så godt. Anlægget kører altså efter planen og holder Metropol køligt ved hjælp af ren overskudsvarme.

Da storcenteret var på tegnebrættet rettede Hjørring Varmeforsyning henvendelse til bygherren og præsenterede planerne om et fjernkølingsanlæg. Det var både miljømæssigt, samfundsøkonomisk og selskabsøkonomisk den bedste løsning.

Alternativet til et fjernkølingsanlæg havde været det, der traditionelt er løsningen: Et elektrisk drevet køleanlæg hos Metropol. Et anlæg, som altså udelukkende kører på el, der for

en stor dels vedkommende er produceret på kul på Nordjyllandsværket. I stedet for at bruge den strøm har storcenteret nu blot et sæt rør ind i væggen, hvori der kommer køling fra Hjørring Varmeforsyning.

Regnestykket

På baggrund af Hjørring Varmeforsynings henvendelse bestemte bygherren sig for fjernkøling. Dermed er der tale om et tiltag fra varmforsyningens side, der i udgangspunktet kan komme ind under reglerne for energibesparelser, selvom anlægget endnu ikke var bygget. Der er her tale om at yde "nyanæggrådgivning".

Med andre ord: Hvis ikke Hjørring Varmeforsyning havde ydet rådgivning og tilbudt en løsning med fjern-

køling, ville centeret have valgt en traditionel løsning.

Der bliver altså både sparet el på affaldsforbrændingsanlægget og hos Metropo. Hjørring Varmeforsyning regnede derfor med at kunne bogføre projektet som en energibesparelse, og at Danmarks første fuldskala fjernkølingsanlæg på den måde kunne være et bidrag til, at varmforsyningen kunne opfylde det krav om energibesparelser, der er kommet fra myndighederne.

Problemet er bare, at projektet ifølge Energistyrelsens regler overhovedet ikke udgør en energibesparelse. Tværtimod.

Resultatet

Når to klare energibesparelser alligevel ikke kan regnes for energibesparelser, skyldes det, at reglerne for, hvordan energibesparelser gøres op udelukkende fokuserer på forbruget ude hos forbrugeren - i dette tilfælde storcenteret, Metropo.

Regnestykket kommer derfor til udelukkende at omfatte det, der så at sige sker inden for murene hos Metropo. Det indebærer følgende konklusion:

- Metropo skal samlet set bruge omkring 2.000 MWh køling.

- Hvis storcenteret havde haft sit eget traditionelle køleanlæg, kunne den mængde køling produceres med cirka 660 MWh el.

- Når kølingen i stedet købes som fjernkøling, skal Metropo købe alle 2.000 MWh af Hjørring Fjernvarme. Kølingen leveres jo til storcenteret via et rør i væggen.

- Dermed kommer energiforbruget for fjernkølingsanlægget på papiret til at se større ud - selvom anlægget producerer køling på overskudsvarme, og selvom projektet sparer på strømmen hos både affaldsforbrænding og hos Metropo.

Forudring i Hjørring

Hos Hjørring Varmeforsyning undrer direktør Per Karlsson sig over det finurlige regnestykke.

- Vi startede jo ikke det her fjernkølingsprojekt for at få en energibesparelse at skrive i bogen, fastslår han og fortsætter:

- Vi startede det, fordi der rent faktisk er overskudsvarme fra affaldsforbrændingen i Hjørring om sommeren, og den overskudsvarme har man brugt el på at køle bort. Vi kunne nyttiggøre overskudsvarmen ved at bruge den til køling, og så kunne både affaldsforbrændingen og storcenteret oven i købet også spare strøm. På

den baggrund kan det godt undre os en hel del, at det ikke regnes for en energibesparelse.

Forudring i Kolding

Dansk Fjernvarmes energisparekoordinator, Mette Hansen, er heller ikke imponeret over det aktuelle regelsæt på området.

- Det snævre fokus på slutforbruget er et stort problem. Det er det absurde eksempel fra Hjørring et klart bevis på. Når det gælder energi, er det altid vigtigt at se på helheden, og energibesparelser er ingen undtagelse. Derfor er det også ærgerligt, at regelsættet er skruet så uhenigtsmæssigt sammen, fastslår Mette Hansen og fortsætter:

- Ingen kan vel være uenig i, at målet med at lave energibesparelser er, at det skal være reelle energibesparelser. Besparelser, der fører til et reduceret brændselsforbrug og et reduceret CO₂-udslip. Det er synd, at reglerne ikke er lavet, så vi opnår det bedste mulige resultat, men at vi i stedet, som i Hjørring, ser eksempler på, at reglerne virker direkte modsat hensigten.

fr@danskfjernvarme.dk